

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	mesterképző
1.6 Szak / Képesítés	A kulturális örökség kutatása és hasznosítása

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Műemléki kutatási módszerek						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Kovács Zsolt						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Kovács Zsolt						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	0
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	93				
3.8 A félév össz-óraszámja	121				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Számítógép és vetítő
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Számítógép és vetítő

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A történelmi adatok felkutatása. • Szóbeli és írott bemutatók készítése a kurzus nyelvén. • • A téma szakterminológiájának elsajátítása és megfelelő használata.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A kiosztott feladatok határidőre történő elkészítése, a szakmai etika szabályainak betartásával • Csoportos feladatok megoldása, csapatmunka. • Hatékony tanulási technikák elsajátítása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy a műemlékek nyilvántartásához és helyreállításához kapcsolódó kutatási módszerekről szeretne áttekintést adni.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • .

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A műemlékek védelmének intézményes rendszere – történeti áttekintés	Előadás, bemutatás, példák	
2. A műemlékek védelmének intézményes rendszere – történeti áttekintés	Előadás, bemutatás, példák	
3. A hazai műemlékvédelem intézményeinek történeti alakulása	Előadás, bemutatás, példák	
4. A kutatás szerepe a műemléki felújításban	Előadás, bemutatás, példák	
5. A kutatás szerepének jelentősége	Előadás, bemutatás, példák	
6. Az építéstörténeti kutatás előkészítése: írott és képi források,	Előadás, bemutatás, példák	

térképek, adattárak és a korábbi szakirodalom		
7. Erdélyi műemlékek kutatásának írott forrásai	Előadás, bemutatás, példák	
8. Erdélyi műemlékek kutatásának írott forrásai	Előadás, bemutatás, példák	
9. Műemlékekhez kötődő régészeti kutatások. Dendrokronológiai kutatások	Előadás, bemutatás, példák	
10. A helyszíni épületkutatás (falkutatás)	Előadás, bemutatás, példák	
11. A műemlékek felmérésének módszerei	Előadás, bemutatás, példák	
12. A műemléki nyilvántartás. Inventarizáció, topográfia.	Előadás, bemutatás, példák	
13. A műemléki kutatás módszertanának változásai. Értékleltár, épületleltár	Előadás, bemutatás, példák	
14. Új elvek és tendenciák a műemlékek kutatásában	Előadás, bemutatás, példák	

Kötelező könyvészet:

A falkutatás elmélete és gyakorlata a műemlékvédelemben. Szerk. Bardoly István, Haris Andrea. Budapest, 2020.

A magyar műemlékvédelem korszakai. Tanulmányok. Szerk. Haris Andrea, Bardoly István. Budapest, Országos Műemlékvédelmi Hivatal, 1996. 276 p., ill. (Művészettörténet műemlékvédelem, 9.) (elérhető: hungaricana.hu)

D. Mezey Alice: A műemlékek helyszíni építéstörténeti feltárásának fontosságáról és tudományos feldolgozásuk jelentőségéről. *Műemlékvédelmi Szemle*, 9, 1999, 1/2. 5-17.

Az értékleltár szerepe a műemlékvédelemben. Szerk. Bardoly István, Haris Andrea. Budapest, 2018.

Feld István: Kutatás-dokumentáció-rekonstrukció. In: *Műemlékvédelmi Szemle 1999/1-2.* 27-56.

Haris Andrea: Műemlék épületek kutatásának módszertana és annak változása. *Műemlékvédelem*, 48, 2004, 5. 297–302.

Jokilehto, Jukka: *A History of Architectural Conservation.* Butterworth–Heinemann, Oxford–Auckland–Boston–Johannesburg–Melbourne–New Delhi, 2002.

Lővei Pál – Somorjay Sélysette: Főmű és átlag – a műemlékkönyvtár elveiről. *Műemlékvédelem*, 47, 2003, 2. 74–80.

Ajánlott könyvészet

A műemlékvédelem táguló körei. Kiállítási katalógus. Szerk. Lővei Pál. Budapest, Országos Műemlékvédelmi Hivatal, 2000.

Balogh Jolán: Erdély műemlék-topográfiája. Közli: Kerny Terézia, in: *Ars Hungarica*, 23, 1995, 1. 89–94.

Bauforschung und Denkmalpflege. Herausgeben von Achim Hubel. Dokumentation der Jahrestagung 1987 in Bamberg de Arbeitskreises Theorie und Lehre der Denkmalpflege E. V. Bamberg, 1989.

Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Centrele istorice ale oraşelor*, Bucuresti : Ed. Tehnica, 1967
Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Restaurarea monumentelor istorice*, Bucuresti : Ed. Tehnica 196
Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Arhitectura. Urbanism. Restaurare*. Bucuresti : Ed. Tehnica 1996
Dávid Ferenc: A falkutatások szerepe a műemléki helyreállításokban. In: *Az Egri Nyári Egyetem Előadásai 1977.* Bp. (1978) 73-82.

Dercsényi Dezső: *Mai magyar műemlékvédelem.* Budapest: Magvető, 1980

Dolff-Bonekämper Gabi: Nemzeti – regionális – globális? A társadalmi örökségkonstrukciók régi és új modelljei. Ford. és utószó: Marosi Ernő. [Magyar Szemle](#), 18, 2009, 1/2. 35–50.

Entz Géza: Javaslat a Dehio rendszerű műemléki topográfiai kézikönyv programjának bevezetésére. *Műemlékvédelmi Szemle*, 13, 2003, 1. 103–120.

Fülöp András: Épületkutatás-falkutatás. In: *Műemlékvédelem* 2009/3. 165-168.

Gerő László: *Építészeti műemlékek feltárása, helyreállítása és védelme*, Budapest, 1958.

Gerő László: *Műemlékvédelemről mindenkinek.* Bp., 1987.

Istoria conservării (curs. Conf.dr.arg. Virgil Pop), U.T. Press, Cluj-Napoca, 2002.

Karták könyve (2. bővített kiadás). Szerk. Román András, Fejérdy Tamás. ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, Budapest, 2011.

Kő kövön. Stein auf Stein. Dávid Ferenc 73. születésnapjára. Festschrift für Ferenc Dávid. Szerk. Szentesi Edit, Mentényi Klára, Simon Anna, Vince Kiadó, Budapest, 2013.

László Csaba: Épületkutatási módszertanról másként. In: *Műemlékvédelem* 2005/2. 106-108.

Lővei Pál: Egyházi személyiségek a magyar műemlékvédelem történetében. In: *Műemlékvédelmi Szemle*, 1993, 1. 77–86.

Magyar Műemléki ABC, Műszaki Kiadó Budapest, 1984.

Műemlékvédelem-törvényi keretek között, szerk. Tamási Judit, OMvH, Bp. 2001.

Nagy Mihály: A régészeti örökség védelme Magyarországon. In Visy Zsolt (szerk.): *Magyar régészet az ezredfordulón.* Budapest: NKÖM – Teleki László Alapítvány, 2003.

Riegl, Alois: A modern műemlékkultusz lényege és kialakulása, In: Uő.: *Művészettörténeti tanulmányok*, Budapest, 1999, 7-47.

Simon Zoltán: Ásatás és falkutatás középkori falusi templomainkban. In: *A középkor és a kora újkori régészete Magyarországon. I.* Budapest 2010. 289-314.

Somorjay Sélysette: A műemléki inventarizáció. *Építészet és műemlékvédelem a XX. században.* Szerk. Kovács Erzsébet. [Budapest], KÖH – Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, [2004.] 58–62.

Viollet-Le-Duc, E.: A restaurálás. (Dictionnaire raisonnée de l'architecture française du XIe siècle. Tome VIII. Paris 1975. pp. 14-43.) *Magyar Műemlékvédelem IX.* 1984. 377–389.

Winterfeld, Dethard von: Műemlékvédelem és művészettörténet, In: *Műemlékvédelmi Szemle* 4, 1994, 1. 5-14.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Esettanulmány: a gyulafehérvári székesegyház műemléki kutatásainak eredményei	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
2. Esettanulmány: a gyulafehérvári egykori fejedelmi palota műemléki kutatásainak eredményei	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
3. Esettanulmány: a nagyváradi vár és fejedelmi palota műemléki kutatásainak eredményei	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
4. Esettanulmány: a régészeti kutatások eredményei a a gyulafehérvári székesegyház és egykori fejedelmi palota kutatásában	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
5. Esettanulmány: a kolozsvári Farkas utcai templom, Szent Mihály templom műemléki kutatásainak eredményei	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
6. Esettanulmány: falképek kutatása Erdélyben	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
7. Esettanulmány: Dendrokronológiai kutatások Erdélyben	Esettanulmány bemutatása és elemzése	
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
Ajánlott irodalom:		

Bágyuj Lajos: A kolozsvári Farkas utcai református templom helyreállításának befejezése 1. In: *Műemlékvédelem*, 13. évf., 4. sz., 1969.

Botár István – Grynaeus András – Tóth Boglárka: *Analiza dendrocronologică a mobilierului bisericii din Transilvania*. In: *Ars Transsilvaniae*, XXIV (2014), 111-126.

Botár István – Grynaeus András – Tóth Boglárka: *Dendrokronológiai vizsgálatok a marosvásárhelyi Vártemplomban*. In: *Marisia XXXIII* (2013), 291-315.

Botár István – Grynaeus András – Tóth Boglárka: *Hidden dates. Dendrochronological research on medieval churches in Transylvania*. In: *Caietele ARA 6* (2015), 233-242.

Botár István – Tóth Boglárka – Grynaeus András: *Cercetare dendrocronologică la șarpanta medievală a Bisericii Reformate (fosta franciscană) din Târgu Mureș / Dendrochronological Research at the Mediaeval Roof Structure of the Calvinist (Former Franciscan) Church in Târgu Mureș*. In: *Transsylvania Nostra* 2015/3, 53-60.

Entz Géza: *A gyulafehérvári székesegyház*. Budapest, 1958.

N. Feketics Erika: *A darlaci középkori falképek vizsgálata*. In: *Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából* 2016.

Halmos Balázs – Maróty Katalin: *Műemlék, rajz, kutatás*. Budapest, Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, 2015.

Halmos Balázs – Maróty Katalin – Nagy Gergely Domokos: *A gyulafehérvári székesegyház déli tornya*, in: *Dolgozatok. Az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából*, 2013. 239–240.

Herepei János: *A kolozsvári Farkas utcai templom történetéből (Az 1638–1647. évi építkezés, berendezés és felszerelés adattára)*, Kolozsvár, 2002.

Jékely Zsombor, Kiss Lóránd: *Középkori falképek Erdélyben. Értékmentés a Teleki László Alapítvány támogatásával*. Teleki László Alapítvány, Budapest, 2008.

Káldi Gyula – Sarkadi Márton: *A gyulafehérvári székesegyház és érseki palota története és legújabb kori helyreállítási munkálatai*, in: *Műemlékvédelem*, 2002 (46. évf.), 1. szám, 11–23.

Kiss Lóránd: *Falképek kutatása és helyreállítása az erdélyi szász evangélikus templomokban*. In: Egyed Emese, Pakó László, Weisz Attila (szerk.): *Certamen. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum Egyesület I. szaksztyályában*. Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 2013.

Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum Egyesület I. szakosztályában. Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 2013.

Kovács András: *A gyulafehérvári Szent Mihály-székesegyház és érseki palota történetéről.* In: *Élő múltunk. A gyulafehérvári Szent Mihály-székesegyház és érseki palota*, szerk. Knecht Tamás, Kolozsvár, Verbum, 2012.

Kovács András: *Kolozsvár – Farkas utcai református templom, (Erdélyi műemlékek 3.)*, Kolozsvár, 2005.

Lángi József, Mihály Ferenc: *Erdélyi falképek és festett faberendezések 1-3.* Állami Műemlékhelyreállítási és Restaurálási Központ, Budapest, 2002-2006.

Marcu Istrate, Daniela: *A gyulafehérvári római katolikus székesegyház és püspöki palota régészeti kutatása (2000–2002)*, Budapest, Teleki László Alapítvány, 2008.

Marcu Istrate, Daniela: *Contribuții arheologice la istoria catedralei romano-catolice din Alba Iulia.* Transsylvania Nostra, 2014, VIII, 2, 93-100.

Mihály Ferenc: *Festett faberendezések restaurálása Erdélyben. A gyulafehérvári Szent Mihály-székesegyház faberendezésének restaurálásáról.* *Műemlékvédelem*, 2008 (52. évf.), 1 szám, 21–30.

Dragoș Gh. Năstăsoiu, Ferenc Mihály, Kiss Lóránd: *Monumente medievale de pe Valea Târnavelor*, 2018.

Papp Szilárd (szerk.): *A gyulafehérvári székesegyház főszentélye*, Budapest, Teleki László Alapítvány, 2012.

Rusu, Adrian Andrei: *Cetatea Oradea I. vol.* Oradea, 2002.

Sarkadi Márton: *„s folytatta magát a régi művet”.* *Tanulmányok a gyulafehérvári székesegyház és püspöki palota történetéről*, Budapest, Teleki László Alapítvány, 2010.

Tóth Boglárka: *Az almakeréki szárnyasoltár dendrokronológiai kormeghatározása.* In: *Művészettörténeti Értesítő* 2017/2. 351-356.

Tóth Boglárka – Botár István: *A nagyszebeni plébániatemplom középkori tetőszerkezetei.* Transsylvania Nostra. 12. évf. 2. 46. sz. 2018. 2-33.

Tóth Boglárka – Botár István: *A sepsikilyéni unitárius templom tetőszerkezeteinek a kormeghatározása.* In: Mérai Dóra (szerk.): *Genius loci. Laszlovszky 60.* Budapest, 2018. 244-247.

Weisz Attila: *A templom*, Kolozsvár, 2016.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

•

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A kurzus és a kötelező könyvészet anyaga	Írásbeli vizsga	70 %
10.5 Szeminárium / Labor	Referátumok és ezek bemutatása, szemináriumi tevékenység	Dolgozat, szóbeli bemutatás, stb.	30 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Minimum átmenő azaz 5-ös osztályzat a szemináriumi tevékenységre.			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

.....31.03.2020.....

.....

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....

.....